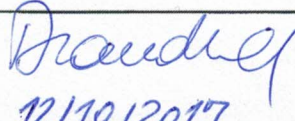

PLÁN ENVIRONMENTÁLNEHO A SOCIÁLNEHO MANAŽMENTU

PPP DIAĽNIČNÝ PROJEKT, D4R7 BRATISLAVA

Č. Vydania	6.0
Dátum	31. august 2017
VYPRACOVAL	Environmentálny a Sociálny Manažér D4R7 Construction s.r.o. IVAN PIRMAN
SKONTROLOVAL	Manažér kvality a životného prostredia D4R7 Construction s.r.o. ROSA MARTÍNEZ
SCHVÁLIL	Generálny Riaditeľ D4R7 Construction s.r.o. JUAN JOSÉ BREGEL

PREDCHÁDZAJÚCE VYDANIA	
Č.	Dátum
1.0	8. Júl 2016
2.0	13. Sep 2016
3.0	15. Dec 2016
4.0	15. Mar 2017
5.0	13. Apr 2017

SCHVÁLIL	Nezávislý Dozor (FCP) MARTIN BRANDNER 12/10/2017
-----------------	---

História revízie

Vydanie	Dátum	Stav a účel	Prehľad zmien
1.0	8/07/2016	Schválené (referenčné číslo listu 16-1123-ZBL-002 od NSD, zo dňa 10. augusta 2016)	Prvé vydanie
2.0	13/09/2016	Schválené	Aktualizácie: kompletne prepracovanie vzhľadom na požiadavky EBOR. PEM Monitorovací program. Kapitola 1.4., Kapitola 1.6, Kapitola 2.1, Kapitola 3.2, Kapitola 3.4 Menšie zmeny: preklepy a formát.
3.0	15/12/2016	Schválené	Aktualizácie: prílohy boli premenované na „plány“. Opravy názvov lokalít a plánov. Doplnenie kapitoly „Riadenie dodávateľského reťazca“. Menšie zmeny: formát.
4.0	15/03/2017	Predložiť novú verziu	Aktualizácie: implementácia požiadaviek LARF do kapitoly 6, doplnenie ustanovení EPC Zmluvy do kapitoly 3.6, drobné zmeny v kapitole 3.1, 3.2 and 3.5
5.0	13/04/2017	Schválené	Aktualizácie: doplnenie postupu podľa Koncestnej zmluvy v kapitole 3.6
6.0	31/08/2017	Na schválenie	Aktualizácie: odkaz na politiku riešenia sťažností v kapitole 3.10; aktualizácia Programu monitoringu ESMP (Tab. 1) Doplnenie kvalifikačných požiadaviek v kap. 1.4; Odkaz na register environmentálnych požiadaviek v závere kap. 2.1 Odkaz na Zoznam potrebných povolení v kap. 2.3 a na databázu povolení na ThinkProject! v kap. 2.3 a 3.5; Dodatočný odkaz na LARF v kap. 3.1,3.3 a 3.9; Aktualizácia informácie o výskyte iskerníka v kap. 3.2; Dokumentácia BKaŽP od subdodávateľov v Kapitole 7; Zmena intervalu kontroly výskytu invazívnych druhov rastlín v Programe monitorovania v ESMP (Tabuľka 1). Kľúčové ukazovatele výkonnosti boli zahrnuté do Kapitoly 9

OBSAH

TERMÍNY A DEFINÍCIE	4
1 ÚVOD	5
1.1 Prehľad projektu.....	5
1.2 Ciele a rozsah Plánu environmentálneho a sociálneho manažmentu	5
1.3 Štruktúra ESMP.....	6
1.4 Zodpovednosti.....	6
1.5 Predpokladaní užívateľa	7
1.6 Riadenie dokumentácie	7
2 POSUDZOVANIE A RIADENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A SOCIÁLNU OBLASŤ	7
2.1 Posudzovanie environmentálnych a sociálnych vplyvov.....	8
2.2 Riadenie environmentálnych aspektov.....	9
2.3 Riadenie právnych a iných požiadaviek.....	10
3 ENVIRONMENTÁLNE A SOCIÁLNE POSTUPY RIADENIA	11
3.1 Ochrana poľnohospodárskej pôdy a lesov	11
3.2 Ochrana biodiverzity	12
3.3 Hluk a vibrácie.....	13
3.4 Ochrana kvality ovzdušia.....	14
3.5 Ochrana vôd.....	14
3.6 Environmentálne záťaž.....	16
3.7 Odpadové hospodárstvo.....	18
3.8 Kultúrne dedičstvo	18
3.9 Stavebná doprava.....	19
3.10 Pracovnoprávne a pracovné podmienky	19
3.11 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	19
4 HAVARIJNÁ PRIPRAVENOSŤ A REAKCIA	20
5 MONITOROVANIE ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	21
6 ZAPOJENIE ZAJAHOVANÝCH STRÁN	22
7 MANAŽMENT DODÁVATEĽSKÉHO REŤAZCA	24
8 VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ PRE POMOCNÉ ZARIADENIA	26
9 KLÚČOVÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI	26
10 MONITOROVANIE PLÁNU ENVIRONMENTÁLNEHO A SOCIÁLNEHO MANAŽMENTU	28

TERMÍNY A DEFINÍCIE

AER	Výročná environmentálna správa
AQDMP	Plán riadenia kvality ovzdušia a prašnosti
BMP	Plán ochrany biodiverzity
BOZP	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci
DSP	Dokumentácia pre stavebné povolenie
CTMP	Plán riadenia stavebnej prepravy
DCMP	Postup riadenia zmien projektovej dokumentácie
EBOR	Európska banka pre obnovu a rozvoj
EMP	Plán monitoringu zložiek životného prostredia
ESAP	Environmentálny a sociálny akčný plán
ESMP	Plán environmentálneho a sociálneho manažmentu
ESMS	Systém environmentálneho a sociálneho manažmentu
E&SM	Environmentálny a sociálny manažér
GP	Generálny projektant
H&S	Zdravie a bezpečnosť
LARF	Proces nadobudnutia pozemkov a presídlenia
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia SR
NDS	Národná diaľničná spoločnosť
NSD	Nezávislý stavebný dozor
POV	Plán organizácie výstavby
PR	Požiadavky EBOR
SEP	Plán zapojenia zainteresovaných strán
WMP	Plán odpadového hospodárstva

1 ÚVOD

1.1 Prehľad projektu

Projekt diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7 (ďalej len "projekt") predstavuje výstavbu južného a východného úseku obchvatu mesta Bratislavy, spolu s časťou južnej trasy sietí rýchlostných ciest, ktoré budú spájať západné a východné časti Slovenskej republiky. Vláda Slovenskej republiky považuje realizáciu projektu za strategickú prioritu pre posilnenie významu Slovenska v medzinárodnej dopravnej sieti, ako aj pre vyriešenie dlhotrvajúcich problémov dopravy v meste Bratislava a okolitých obciach.

Projekt zahŕňa výstavbu týchto úsekov:

Úsek č. 1 - Diaľnica D4 Jarovce – Ivanka sever

Úsek č. 2 - Diaľnica D4 Ivanka sever – Rača

Úsek č. 3 - Rýchlostná cesta R7 Prievoz Ketelec

Úsek č. 4 - Rýchlostná cesta R7 Bratislava – Dunajská Lužná

Úsek č. 5 - Rýchlostná cesta R7 Dunajská Lužná – Holice

Úsek č. 6 - Prekládka cesty II/572 v predĺžení Galvaniho ulice

Úsek č. 7 - Prekládka cesty II/572, diaľnica D4 - Most pri Bratislave

Úsek č. 8 - Diaľnica D1 Bratislava, križovatka Prievoz - rekonštrukcia

Rozsah stavebných prác je definovaný štruktúrou stavebných objektov pre jednotlivé úseky, tak ako sú definované v dokumentácii pre územné a stavebné povolenie a v územných/stavebných povoleniach.

1.2 Ciele a rozsah Plánu environmentálneho a sociálneho manažmentu

EPC Zhotoviteľ vypracoval ESMP za účelom stanovenia nástrojov manažmentu environmentálnych a sociálnych aspektov a zmierňujúcich opatrení požadovaných pre realizáciu projektu, v súlade s platnými požiadavkami legislatívy Slovenskej republiky a ďalšími environmentálnymi a sociálnymi požiadavkami.

ESMP je založený predovšetkým na zisteniach procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a na výsledkoch komunikácie so zainteresovanými stranami a jeho cieľom je vytvoriť a zaviesť program opatrení pre riešenie zistených environmentálnych a sociálnych vplyvov projektu.

ESMP zahŕňa aj otázky uvedené v Akčnom pláne pre sociálne a životné prostredie (ESAP). Tento dokument bol vypracovaný EPC Zhotoviteľom za účelom splnenia požiadaviek Európskej banky pre obnovu a rozvoj (EBOR).

ESMP je súčasťou celkového systému riadenia a preto je nutné používať ho v spojení s inými environmentálnymi, sociálnymi a ďalšími dokumentmi, ktoré sú pripravené pre zamestnancov EPC Zhotoviteľa a podzhotoviteľov pracujúcich na tomto projekte.

Účelom je zahrnutie riadenia činností EPC Zhotoviteľa a podzhotoviteľov, pracujúcich pod jeho vedením. ESMP bol vytvorený za účelom prevencie, minimalizácie, alebo zmiernenia nežiadúcich vplyvov výstavby na životné prostredie a obyvateľstvo žijúce v okolí. ESMP stanovuje právne a iné požiadavky, ktoré musia byť splnené a taktiež spôsoby, ktorými majú byť riadené.

Cieľom ESMP je jasne stanoviť kľúčové komponenty environmentálneho a sociálneho riadenia pre Projekt, s nasledujúcou koncepciou:

- Zmierniť negatívne vplyvy na životné a sociálne prostredie
- Zdôrazniť výhody súvisiace s realizáciou Projektu

- Dodržiavanie existujúcich právnych predpisov a súlad s osvedčenými postupmi.

ESMP sa vzťahuje na fázu projektovania a výstavby Projektu.

Rozsah ESMP je súčasťou riadenia súčasných environmentálnych a sociálnych aspektov, vzťahujúcich sa k Projektu. Aspekty ochrany a zdravia súvisiace s, Projektom a riadenia ľudských zdrojov, do tohto ESMP nie sú zahrnuté, zaoberá sa nimi samostatná dokumentácia EPC Zhotoviteľa, konkrétne časť týkajúca sa BOZP a ľudskými zdrojmi.

1.3 Štruktúra ESMP

ESMP sa skladá z tohto dokumentu (hlavný dokument ESMP) a súboru plánov, ktoré ho dopĺňajú.

Hlavný dokument ESMP popisuje všetky procesy environmentálneho a sociálneho riadenia Projektu a zahŕňa témy, ktoré sú spoločné pre všetky environmentálne a sociálne disciplíny.

Súbor podporných plánov detailnejšie popisuje opatrenia pre jednotlivé špecifické oblasti. Jedná sa o nasledovné plány:

- **Postup riadenia zmien projektovej dokumentácie** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0009)
- **Technologický postup pre nakladanie s ornicou** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0001)
- **Plán ochrany biodiverzity** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0005)
- **Plán ochrany pred hlukom a vibráciami** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0010)
- **Plán riadenia kvality ovzdušia a prašnosti** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0007)
- **Plán nakladania s nebezpečnými látkami a materiálmi** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0003)
- **Plán nakladania s kontaminovanými materiálmi** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0004)
- **Plán odpadového hospodárstva** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0006)
- **Postup pre náhodné nálezy** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0011)
- **Havarijné plány** (od D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0013 do 0017)
- **Povodňový plán** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0012)
- **Plán monitoringu zložiek životného prostredia** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008)
- **Plán zapojenia zainteresovaných strán** (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0002)

1.4 Zodpovednosti

EPC Zhotoviteľ je zodpovedný za realizáciu opatrení vzťahujúcich sa na etapu projektovania a výstavby.

Environmentálny a sociálny manažér je zodpovedný za zabezpečenie súladu vykonávania činnosti so Záverečným stanoviskom EIA, nevyhnutných súhlasov, požiadaviek EPC zmluvy a tohto ESMP. Kvalifikačné požiadavky sú 15 rokov praxe.

Manažér stavby zabezpečí, aby práce boli plánované, riadené a vykonávané v súlade s požiadavkami ESMP.

Ustanovenia ESMP budú začlenené do všetkých stavebných zmlúv. Od všetkých podzhotoviteľov bude požadované dodržiavanie požiadaviek vyplývajúcich z ESMP.

1.5 Predpokladaní užívateľa

ESMP je dokument, ktorého cieľom je oboznámiť projektový tím a podzhotoviteľov spoločnosti s požiadavkami environmentálneho a sociálneho manažmentu, zmierňujúcimi opatreniami a záväzkami, vzťahujúcimi sa na výstavbu Projektu.

Projektový tím spoločnosti musí použiť tento dokument pri realizácii projektu, s cieľom dosiahnuť účinné environmentálne a sociálne riadenie.

Podzhotovitelia musia použiť tento dokument, aby zabezpečili, že ich vlastná dokumentácia rieši požiadavky environmentálneho a sociálneho manažmentu a monitoringu v rozsahu prác podľa zmluvy.

1.6 Riadenie dokumentácie

ESMP je aktualizovateľný dokument, ktorý musí brať do úvahy predpokladané environmentálne a sociálne vplyvy, monitorovanie dát a programov, a prostriedky na plnenie (súčasných i budúcich) platných predpisov a nariadení. Plánovanie umožňuje proaktívne rozhodovanie s ohľadom na zmiernenie možných vplyvov.

ESMP a súvisiace plány sú riadené dokumenty uložené na oddelení Kvality a životného prostredia. Zmeny vyžadujúce úpravy v ESMP a plánoch budú vykonané, v súlade s postupom definovaným v procese riadenia zmien spoločnosti.

ESMP bude pravidelne aktualizovaný, obzvlášť počas rôznych fáz priebehu Projektu a minimálne polročne počas prvých 2 rokoch výstavby, a potom 1 x ročne.

Zmeny v ESMP a súvisiacich plánoch budú oznámené príslušným stranám vrátane koncesionára, nezávislého dozoru a podzhotoviteľov.

2 POSUDZOVANIE A RIADENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A SOCIÁLNU OBLASŤ

Platné právne predpisy

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, v znení neskorších predpisov
- Stavebný zákon č. 50/1976 Z.z., v znení neskorších predpisov

Platné požiadavky EBOR

- PR1: Posúdenie a riadenie vplyvov a dôsledkov v oblasti sociálneho a životného prostredia

Prístup EPC Zhotoviteľa

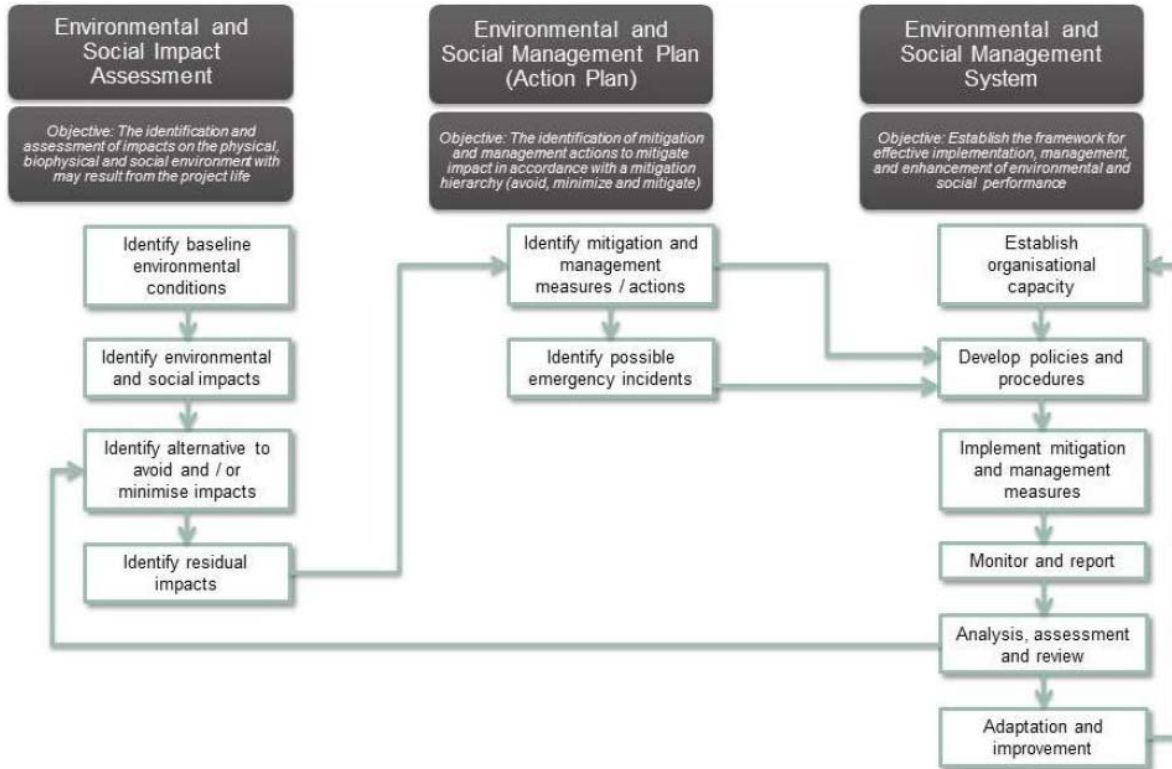
Kapacity EPC Zhotoviteľa umožňujú identifikáciu environmentálnych a sociálnych vplyvov, návrh zmierňujúcich / manažmentových opatrení a vybudovanie štruktúr potrebných na zabezpečenie realizácie účinných opatrení na zmiernenie vplyvov.

Cieľom ESMP je navrhnuť opatrenia a aktivity na zmiernenie/riadenie možných negatívnych vplyvov, alebo pre podporu pozitívnych alebo priaznivých vplyvov, na základe nasledujúcej hierarchie zmierňujúcich opatrení:

- Prevencia;
- Minimalizácia;
- Kompenzácia.

ESMP je integrovaný do celkového **Systemu riadenia kvality, životného prostredia, a zdravia a bezpečnosti**, ktorý bol implementovaný v rámci projektu.

Schéma riadenia významných environmentálnych a sociálnych aspektov aplikovaných v spoločnosti je nasledovná:

2.1 Posudzovanie environmentálnych a sociálnych vplyvov

Potenciálne vplyvy a súvisiace zmierňujúce opatrenia a riadiace procesy, uvedené v tomto ESMP, sú založené na informáciách uvedených v Správach o hodnotení vplyvov na životné prostredie, ktoré boli spracované pre všetky úseky Projektu v priebehu procesu Posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), v súlade so zákonom č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. EIA proces a zmierňujúce opatrenia sú zahrnuté v Záverečných stanoviskách Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

Záverečné stanovisko MŽP SR je nevyhnutným dokumentom pre nasledujúci proces povoľovania podľa Stavebného zákona č. 50/1973 Zb. Bez tohto dokumentu nie je možné získať územné povolenie. Tento proces bol ukončený na všetkých úsekoch Projektu D4/R7.

Úseky 1 a 2 (D4) a úseky 3, 4 a 5 (R7) prešli celým EIA procesom v povinnom hodnotení a získali pozitívne Záverečné stanovisko MŽP SR.

Ďalšie dva úseky cestných preložiek nepotrebovali posúdenie podľa zákona č. 24/2006. Rozhodnutie zo zisťovacieho konania bolo vydané Okresným úradom v Bratislave.

Dokumentácia pre územné a stavebné povolenie preukazuje spôsob realizácie zmierňujúcich opatrení, určených v Záverečných stanoviskách MŽP SR.

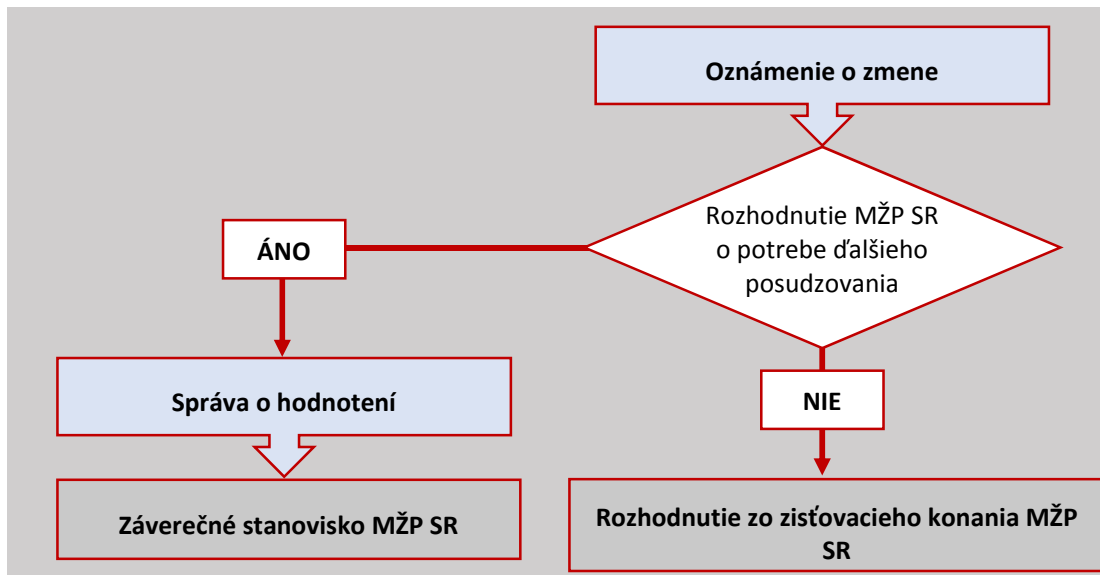
Verejný obstarávateľ má povinnosť poskytnúť existujúce územné rozhodnutia, existujúce stavebné povolenia a zvyšné stavebné povolenia pre Projekt. Verejný obstarávateľ v súčasnej dobe poskytol, existujúce územné rozhodnutia a stavebné povolenia pre niektoré stavby.

Stavebné povolenia a zvyšné stavebné povolenia sa vzťahujú k projektovej dokumentácii, ktorú poskytuje Verejný obstarávateľ. Avšak rozsah nových stavebných povolení je závislý na množstve zmien v stavebnom projekte. V prípade zásadnej odchýlky nového technického riešenia od riešenia schváleného v rámci stavebného povolenia, EPC Zhotoviteľ musí získať zmenu stavebného povolenia pred začatím výstavby príslušnej časti Projektu.

Existujúce územné povolenia pokrývajú všetkých päť úsekov cestného Projektu. Existujúce územné povolenia boli udelené s podmienkami, ktoré boli zohľadnené v dokumentácii stavebného povolenia.

Všetky zmierňovacie opatrenia, súvisiace s fázou projektovania a výstavby, odporúčané v dokumentácii záverečných stanovísk, územného a stavebného povolenia, sú zahrnuté v "**Registri environmentálnych požiadaviek**" (D4R7-G000-CON-ES-REG-0-0002), ktorý bol vypracovaný ako záznam Systému environmentálneho a sociálneho manažmentu (ESMS).

Vo fáze projektovania, bude konečný návrh, spolu s niektorými zmenami, pripravený generálnym projektantom. Tento proces bude riadený "**Procesom riadenia zmien projektovej dokumentácie**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0009). Ak dôjde k zmene dokumentácie, proces EIA musí byť znovu otvorený, prostredníctvom Oznámenia o zmene, podľa nasledujúcej schémy.

Požiadavky vyplývajúce z rozhodnutia MŽP SR budú zapracované do Registra environmentálnych požiadaviek (kap. 2.2) a budú zohľadnené pri ďalšej príprave a výstavbe.

2.2 Riadenie environmentálnych aspektov

Environmentálne aspekty súvisiace s fázou projektovania a výstavby sú riadené prostredníctvom ESMS. "**Register environmentálnych a sociálnych aspektov**" (D4R7-G000-CON-ES-REG-0-0001) bol vypracovaný ako záznam ESMS. Ako najvýznamnejšie environmentálne a sociálne aspekty súvisiace s výstavbou D4R7 boli vyhodnotené tieto:

- Výrub nelesných porastov, a to najmä brehových porastov;
- Výrub lesných porastov;
- Zásah do územia Natura 2000 (Úsek č. 1);
- Zásah do biotopov národného významu a európskeho významu;
- Asanácia obytných budov;

- Manipulácia s ropnými produktmi a inými chemickými látkami s potenciálnym rizikom kontaminácie pôdy a vody;
- Produkcia odpadov, vrátane nebezpečných;
- Prašnosť z demolácií;
- Prašnosť pri pohybe stavebných mechanizmov a vozidiel v období sucha;
- Tvorba skleníkových plynov;
- Hluk a vibrácie.

Environmentálny a sociálny manažér vedie Register environmentálnych aspektov ako priebežne aktualizovaný záznam. Register je aktualizovaný s ohľadom na:

- Zmeny činností;
- Zmeny právnych a iných požiadaviek;
- Výsledky monitorovania a
- Výsledky environmentálnych programov.

2.3 Riadenie právnych a iných požiadaviek

Jedným z hlavných záväzkov EPC Zhotoviteľa, je plne spĺňať požiadavky uvedené v/vo:

- príslušných právnych predpisoch týkajúcich sa životného prostredia, ktoré sú platné a účinné v Slovenskej republike
- akýchkoľvek povoleniach, podmienkach a požiadavkách týkajúcich sa životného prostredia vydaných v súvislosti s Prácami nachádzajúcich sa v stanoviskách o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, Existujúcich územných rozhodnutiach, Stavebných povoleniach alebo v akýchkoľvek Potrebných povoleniach
- akýchkoľvek povoleniach, záväzných stanoviskách, pokynoch alebo súhlasoch týkajúcich sa životného prostredia, ktoré vydala Príslušná inštitúcia k Projektu (alebo jeho časti),
- akýchkoľvek požiadavkách environmentálneho charakteru verejného obstarávateľa / koncesionára; a
- environmentálnej politike EBOR a jej požiadavkách.

Spoločnosť identifikovala potrebu potrebných povolení, ktoré vyplývajú z jednotlivých právnych predpisov v oblasti životného prostredia, ktoré sú zhrnuté v **Zozname potrebných povolení v oblasti životného prostredia**.

Databáza všetkých povolení bola vytvorená a je udržiavaná na serveri ThinkProject!

Spoločnosť zaviedla a dodržiava postupy s cieľom zabezpečiť, aby všetky relevantné environmentálne právne a iné požiadavky aplikovateľné na projektové a stavebné práce boli identifikované a splnené. Hlavnými nástrojmi pre riadenie právnych a iných požiadaviek sú:

- **Register legislatívy v oblasti životného prostredia** (D4R7-G000-CON-ES-REG-0-0003) - priebežne aktualizovaný záznam obsahujúci celú legislatívu aplikovateľnú pre daný projekt;
- **Register environmentálnych požiadaviek** (D4R7-G000-CON-ES-REG-0-0002) - priebežne aktualizovaný záznam obsahujúci všetky požiadavky vyplývajúce z agendy povoľovacieho procesu - požiadavky uvedené v konečných stanoviskách EIA, existujúcich územných povoleniach, existujúcich stavebných povoleniach a iných súhlasoch a povoleniach;
- **Analýza požiadaviek EPC zmluvy** - sumarizuje všetky environmentálne a sociálne požiadavky vyplývajúce z EPC zmluvy;
- **ESAP** - akčný plán pre sociálne a životné prostredie vypracovaný za účelom splnenia požiadaviek EBOR.

3 ENVIRONMENTÁLNE A SOCIÁLNE POSTUPY RIADENIA

3.1 Ochrana poľnohospodárskej pôdy a lesov

Platné právne predpisy

- Zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva poľnohospodárstva č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení vyhlášky č. 59/2013
- Zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 232/2006 Z.z. o vyznačovaní ťažby dreva, označovaní vyťaženého dreva a dokladoch o pôvode dreva

Požiadavky EBOR

- PR3: Využitelnosť zdrojov a prevencia a kontrola znečisťovania.

Prístup EPC Zhotoviteľa

Akýkoľvek zásah do poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov je možný len po nadobudnutí právoplatnosti stavebného povolenia pre príslušné úseky!

Akýkoľvek zásah do poľnohospodárskej pôdy alebo lesných pozemkov mimo povolených záberov musí byť povolený príslušným orgánom a bude predmetom zmeny stavebného povolenia.

Za účelom riadenia záležitostí ochrany poľnohospodárskej pôdy, EPC Zhotoviteľ vytvoril „**Technologický postup pre nakladanie s orniceou**“ (D4R7-G000-CON-ES-PRO-0-0001), na zabezpečenie ochrany poľnohospodárskej pôdy v súlade s ustanoveniami zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Ostatné opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy sú uvedené v dokumentácii pre stavebné povolenie, a to pre každý úsek projektu diaľnice D4/R7. Dokumentácia obsahuje:

- Určenie miest dočasných depónií ornice;
- Starostlivosť o humusovú vrstvu ornice počas výstavby;
- Kontrolu erózie;
- Technickú a biologickú rekultiváciu plôch dočasného záberu.

Monitorovanie dokumentovanie týchto opatrení počas výstavby je začlenené do programu monitorovania v ESMP (Tabuľka 1).

V súvislosti so záberom pôdy a požiadavkami na ochranu ornice, ktoré vyplývajú z LARF, EPC Zhotoviteľ v spolupráci s koncesionárom vykoná tieto opatrenia vyplývajúce z Akčného plánu LARF:

- Ak si zmena projektu vyžiada **dodatočný trvalý záber pôdy**, ktorý bude mať vplyv na stavebné objekty, Koncesionár v spolupráci s EPC Zhotoviteľom vykoná a bude zdieľať výsledky sociálno-ekonomických prieskumov a spolu s NDS/Verejným obstarávateľom ponúkne kompenzáciu a pomoc pri presídľovaní, aby sa zaistilo splnenie ustanovení uvedených v LARF.
- Predpokladá sa, že **dočasný záber pôdy** nebude potrebný na miestach, kde sa nachádzajú obytné domy.

- EPC Zhotoviteľ vypracoval **postup pre nakladanie s ornitou** pre trvalý aj dočasný záber pôdy. V úsekoch 4 a 5 sa spojil s poľnohospodárskymi firmami za účelom využitia nadbytočnej ornice. Dočasne zabraté plochy budú rekultivované v zmysle DSP. Rovnaký postup sa uplatní aj pre ostatné úseky Projektu. Koncesionár zverejní postup pre nakladanie s ornitou na webovej stránke Projektu.
- EPC Zhotoviteľ prehodnotí možné **cesty pre prístup k poľnohospodárskej pôde** počas výstavby a spojí sa s poľnohospodárskymi spoločnosťami/družstvami, aby sa zabránilo stratám na produkcii. Prístupové cesty boli vopred dohodnuté a sú zahrnuté v DSP. EPC Zhotoviteľ pripraví CTMP.
- Koncesionár/EPC Zhotoviteľ je zodpovedný za to, aby sa **zabránilo poškodeniu plodín** a spojí sa s poľnohospodárskymi firmami za účelom kompenzácie za stratu produkcie. EPC Zhotoviteľ na úseku 4 a 5 vopred oznámil poľnohospodárskym podnikom začiatok výstavby, aby na plochách záberu pôdy neplánovali výsadbu. Rovnaký postup sa uplatní aj pre ostatné úseky Projektu.

3.2 Ochrana biodiverzity

Platné právne predpisy

- Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, v znení neskorších predpisov
- STN 83 7010 Ochrana prírody. Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie
- Technické podmienky TP 035 (TP 04/2010) Vegetačné úpravy pri pozemných komunikáciách
- Technické podmienky TP 067 (TP 04/2013) Migračné koridory pre voľne žijúce živočíchy

Požiadavky EBOR

- PR6: Ochrana biodiverzity a udržateľný manažment živých prírodných zdrojov.

Prístup EPC Zhotoviteľa

Realizácia Projektu bude spojená s niektorými výraznými vplyvmi na faunu a flóru a ich biotopov. Ako najvýraznejšie aspekty boli vyhodnotené:

- Výrub nelesných porastov, a to najmä brehových porastov;
- Výrub lesných porastov;
- Zásah do územia Natura 2000 (Úsek č.1);
- Zásah do biotopov národného významu a európskeho významu.

Negatívne vplyvy budú riadené a zmiernené prostredníctvom realizácie "**Plánu ochrany biodiverzity**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0005). Tento zahŕňa aj monitorovanie Kompenzačných opatrení, ktoré budú zavedené z dôvodu výstavby Úseku č. 1.

V úseku 1, diaľnice D4 Jarovce - Ivanka sever, bude vykonaný pred výstavbou ekologický (ornitologický) prieskum, ktorý sa uskutoční pred výrubom stromov. Cieľom prieskumu je identifikácia chránených druhov (najmä vtákov) na území trvalého a dočasného záberu a následne zabezpečenie záchranných presunov chránených druhov v spolupráci so ŠOP SR (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky), ak bude potrebné.

V úseku 2 bol v km 3.700 v rámci EIA identifikovaný možný výskyt druhu iskerníka bočnokvetého (*Ranunculus lateriflorus*). Pred výstavbou bol na lokalite vykonaný ekologický prieskum ekológom stavby (správa Ekojet 05/2017). Prítomnosť chránených druhov rastlín nebola potvrdená.

Výsledky ďalších prieskumov budú zahrnuté do Plánu ochrany biodiverzity (BMP).

Vplyvy na cenné biotopy v blízkosti staveniska, budú monitorované na vybraných miestach, v súlade s "**Plánom monitoringu zložiek životného prostredia**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008).

3.3 Hluk a vibrácie

Platné právne predpisy

- Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 416/2005 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám
- Nariadenie vlády č. 115/2006 Z.z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
- Technické podmienky TP 052 (TP 15/2011) Návrh a posúdenie protihlukových opatrení na cestách

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania

Prístup EPC Zhotoviteľa

Etapa projektovania

Ochrana obytných území a ďalších citlivých miest bude zabezpečená výstavbou protihlukových stien, ktoré boli zahrnuté do projektovej dokumentácie podľa výsledkov Hlukovej štúdie. Pri akejkoľvek zmene vedenia trasy alebo parametrov protihlukových stien navrhnutých v DSP je potrebné aktualizovať Hlukovú štúdiu.

EPC Zhotoviteľ **prehodnotí opatrenia na ochranu pred hlukom** na základe aktualizovanej hlukovej štúdie, pričom toto prehodnotenie zahŕnie obce Jarovce, Rovinka, Most pri Bratislave, Ivanka pri Dunaji, Vajnory a záhradkárska oblasť medzi obcami Prievoz a Ketelec. Navrhované opatrenia budú komunikované s dotknutými obcami v súlade so SEP a LARF.

Etapa výstavby

Obytné nehnuteľnosti, školy a ďalšie zariadenia v blízkosti výstavby diaľnice budú citlivé na pôsobenie hluku pri demoláciách a výstavbe. Počas výstavby bude ťažká technika a preprava stavebného materiálu na stavenisko nevyhnutne vytvárať hluk. Okrem toho bude prevádzka trvalým zdrojom hluku na existujúcej komunikácii. Stavebné stroje a nákladné vozidlá používané na prepravu stavebných materiálov obvykle vytvárajú hluk o intenzite 85-90 dB.

S cieľom zmierniť nepriaznivé účinky stavebného hluku a vibrácií na obyvateľov zaviedol EPC Zhotoviteľ opatrenia na riadenie hluku, zahrnuté v dokumente "**Plán riadenia hluku a vibrácií**"

(D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0010). Dodržiavanie týchto pravidiel bude monitorované podľa programu monitoringu ESMP.

Hladina hluku bude monitorovaná počas výstavby dvakrát ročne v súlade s "**Plánom monitoringu zložiek životného prostredia**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008).

3.4 Ochrana kvality ovzdušia

Platné právne predpisy

- Zákon č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov
- Vyhláška životného prostredia Slovenskej republiky č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 410/2012 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší, v znení vyhlášky č. 270/2014
- Zákon č. 321/2012 Z.z. o ochrane ozónovej vrstvy v znení neskorších predpisov

Platné požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania.

Prístup EPC Zhotoviteľa

Emisie z plyných a tuhých znečisťujúcich látok zo strojov vozidiel a používaných na stavenisku a prach zo stavebnej činnosti, ktoré prenikajú do ovzdušia, budú riadené a obmedzované. Potenciálne zdroje a citlivé receptory budú identifikované a budú aplikované príslušné regulačné techniky. Pravidlá pre riadenie znečistenia ovzdušia s dôrazom na zmiernenie prašnosti sú uvedené v časti "**Plán riadenia kvality ovzdušia a prašnosti**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0007), spolu s opisom spôsobu kontroly skleníkových plynov.

Kvalita ovzdušia bude monitorovaná počas výstavby v súlade s "**Plánom monitoringu zložiek životného prostredia**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008).

3.5 Ochrana vôd

Platné právne predpisy

- Vodný zákon č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- Nariadenie vlády č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády č. 46/1978 Z.z. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd Žitný ostrov
- Zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva zdravotníctva č. 552/2005 Z.z., ktorou sa vyhlasujú ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov v Čilistove
- Technické podmienky TP 017 (TP 13/2005) Projektovanie odvodňovacích zariadení na cestných komunikáciách
- Technicko-kvalitatívne podmienky TKP 3/2013 Prieputy

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania

Prístup EPC Zhotoviteľa

Etapa projektovania

Počas prevádzky na diaľnici bude voda z povrchového odtoku z cesty odvádzaná do povrchových alebo podzemných vôd, čo môže byť spojené s rizikom znečistenia vôd, keďže podstatná časť trasy D4 a R7 prechádza chránenou vodohospodárskou oblasťou Žitný ostrov. Okrem toho úseky 4 a 5 prechádzajú ochranným pásmom prírodných liečivých vodných zdrojov Čilistov. Vzhľadom na túto skutočnosť je odvádzanie dažďovej vody do podzemných vôd (čo je navrhované v týchto úsekoch) možné iba po primeranom čistení.

Akákoľvek zmena odvodňovacieho návrhu musí byť konzultovaná s príslušným orgánom štátnej vodnej správy (Okresný úrad, Odbor starostlivosti o životné prostredie).

Etapa výstavby

Hospodárenie s vodou

Všetky dodávky vody budú merané a mesačná spotreba vody bude monitorovaná a oznamovaná. Je potrebné zaviesť opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sa voda využívala na stavenisku efektívne. Na stavenisku sa budú používať úsporné armatúry pre WC a umývadlá. Zariadenia pre umývanie kolies budú využívať recirkuláciu, s cieľom zabezpečiť minimalizáciu spotreby vody.

Znečistenie vody

Opatrenia, ktoré budú realizované s cieľom zamedziť znečisteniu vody:

Stavebné dvory nesituovať na miestach, kde je povrchová vrstva silno priepustná, alebo v blízkosti povrchových tokov.

Zabezpečiť čistenie vozidiel pri ich odchode zo staveniska na spevnenom nepriepustnom povrchu, zachytiť znečistenú vodu a zabezpečiť jej bezpečnú likvidáciu.

Prípadné opravy a čistenie stavebných strojov vykonávať na spevnenom nepriepustnom povrchu, znečistenú vodu zachytávať a zabezpečiť jej bezpečnú likvidáciu

Sklady materiálu, stavebného odpadu a odstavné plochy stavebnej techniky neumiestňovať mimo zariadenia staveniska.

Vypúšťanie odpadovej vody z výroby betónu, čistenia dopravných prostriedkov a mechanizmov (alebo z ich opravy) do vodných tokov s dostatočným prietokom je možné iba po sedimentácii a prečistení v odlučovači ropných látok, pričom prípustné koncentrácie nesmú byť prekročené.

Odpadovú vodu zo sociálnych zariadení je nutné akumulovať vo vodotesných nádržiach a odvážať ich na zneškodnenie vo vhodnej čističke odpadových vôd.

Dôkladne odsedimentovať a odolejovať odpadové vody zo skladov olejov a čerpacích staníc pohonných hmôt.

Voda z umývania skladov stavebných chemických látok a iných chemických prípravkov by mala byť nahromadená vo vodotesných nádržiach, prepravená a riadne zneškodnená vo vhodných zariadeniach.

Prechod mechanizmov cez vodné toky nebude možný z dôvodu možného znečistenia vôd. Prechod bude riešený premostením alebo priepustmi.

Nakladanie s nebezpečnými látkami

Skladovanie a manipulácia s ropnými produktmi a inými chemickými látkami predstavuje potenciálne riziko kontaminácie pôdy a povrchových i podzemných vôd. Aby sa predišlo tomuto

riziku, EPC Dodávateľ vypracoval "**Plán nakladanie s nebezpečnými látkami a materiálmi**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0003). Monitorovanie a podávanie správ o opatreniach ustanovených v tomto dokumente sa bude vykonávať v súlade s programom monitoringu ESMP (tab. 1).

Výstavba bude realizovaná v súlade s povoleniami a požiadavkami orgánov štátnej vodnej správy, ktoré sú registrované v databáze povolení na serveri ThinkProject!

Kvalita povrchových a podzemných vôd bude v priebehu výstavby monitorovaná podľa "**Plánu monitoringu zložiek životného prostredia**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008).

3.6 Environmentálne záťaž

Platné právne predpisy

- Zákon č. 409/2011 Z.z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania.

Aktuálne informácie o kontaminovaných lokalitách

V roku 2014 v rámci geologického prieskumu na trase rýchlostnej cesty R7 bolo vo vrte VJ-26 v km 2,4 zistené znečistenie štrkovej vrstvy ropnými látkami na hladine podzemnej vody v hĺbke 5,9 metra. Analýza vzoriek podzemných vôd preukázala prekročenie kritérií Metodického pokynu Ministerstva životného prostredia SR.

Na základe výsledkov prieskumu bola lokalita zaradená do registra environmentálnych záťaží ako potvrdená environmentálna záťaž s vysokou prioritou. V tomto prípade je zrejmé, že kontaminácia predstavuje starú environmentálnu záťaž, na ktorej riešenie sa vzťahuje zákon č. 409/2011 Z.z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže. Podľa článku 4 tohto zákona musí krajský úrad životného prostredia v prípade, že znečisťovateľ nie je známy, určiť ako zodpovednú osobu vlastníka pozemku, na ktorom sa nachádza environmentálna záťaž.

Ako zodpovednú osobu nie je možné určiť osobu, ktorá je vlastníkom nehnuteľnosti a ktorá preukáže, že v čase vstupu na majetok nemohla vedieť o environmentálnej záťaži. V tomto prípade musí vláda Slovenskej republiky na návrh Ministerstva životného prostredia rozhodnúť, ktoré ministerstvo je kompetentné zabezpečiť vykonávanie opatrení v rámci zákona.

Ako bolo analyzované v správe z 14.09.2015, samotná existencia environmentálnej záťaže v danej lokalite nie je prekážkou pre stavbu rýchlostnej cesty. Príslušný orgán by však mal vopred rozhodnúť o postupoch riešenia environmentálnej záťaže tak, aby nedošlo k narušeniu harmonogramu realizácie Projektu.

Prístup EPC Zhotoviteľa

Postup v prípade odhalenia nebezpečných materiálov popisujú nasledovné články **EPC Zmluvy**:

15.25 Vo všetkých ohľadoch súvisiacich s EPC Prácami, v prípade odhalenia akýchkoľvek nebezpečných, toxických alebo kontaminovaných materiálov alebo látok počas výstavby, je EPC Dodávateľ povinný:

- (a) v zmysle článku 15.26 okamžite oznámiť príslušnému orgánu a koncesionárovi a
- (b) podniknúť všetky nevyhnutné kroky na zaistenie bezpečnosti osôb a majetku.

15.26 EPC Zhotoviteľ podnikne všetky požadované kroky na odstránenie a/alebo zneškodnenie týchto materiálov alebo látok (v súlade s potrebnými súhlasmi, normami a legislatívou). Za účelom odstránenia a/alebo zneškodnenia týchto materiálov alebo látok EPC Zhotoviteľ umožní príslušným orgánom vstup na stavenisko a bude postupovať podľa inštrukcií príslušného orgánu.

V priebehu výstavby môže byť, predovšetkým v úseku 3 pozdĺž Slovnaftu, objavená kontaminovaná pôda alebo iný kontaminovaný materiál. Na riadenie postupu v takejto situácii bol pripravený dokument "**Plán nakladania so znečistenými materiálmi**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0004).

Pri postupe budú zohľadnené ustanovenia článku 16, kap. 3 **Koncesnej zmluvy „Nebezpečné materiály“**:

16.3.1 V prípade zistenia výskytu akýchkoľvek nebezpečných, toxických alebo kontaminovaných materiálov alebo látok na Stavenisku je Koncesionár povinný:

- (a) pri dodržaní podmienok článku 16.3.2 okamžite informovať Príslušnú inštitúciu a Verejného obstarávateľa a
- (b) podniknúť všetky potrebné kroky, aby zaistil bezpečnosť osôb a majetku.

16.3.2 Koncesionár je povinný podniknúť všetky kroky potrebné na odstránenie a/alebo zneškodnenie týchto materiálov alebo látok (v súlade s Potrebnými povoleniami, Normami a Právnymi predpismi). Za účelom odstránenia a/alebo zneškodnenia týchto materiálov alebo látok je Koncesionár povinný umožniť Príslušnej inštitúcii prístup na Stavenisko a konať podľa jej inštrukcií.

16.3.4 Ak počas realizácie Prác Koncesionár nájde na Stavenisku časti Úseku č. 3 od Malého Dunaja po začiatok MÚK Ketelec nebezpečné, toxické alebo kontaminované materiály alebo látky, ktoré tam neboli prinesené v dôsledku akéhokoľvek konania alebo opomenutia Koncesionára alebo Subjektu na strane Koncesionára, bude Koncesionár postupovať nasledovne:

(a) vyzve spoločnosť SLOVNAFT, a.s., Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO: 31 322 832, alebo jej právneho nástupcu („Slovnaft“) na (i) zabezpečenie odstránenia nájdených materiálov alebo látok, a to v rozsahu v akom je to nevyhnutné na realizáciu Prác v súlade s Právnymi predpismi, alebo (ii) úhradu nákladov na odstránenie nájdených materiálov alebo látok, a to v rozsahu v akom je to nevyhnutné na realizáciu Prác v súlade s Právnymi predpismi („Výzva“),

(b) ak spoločnosť Slovnaft do šesťdesiatich (60) dní odo dňa doručenia Výzvy prijme záväzok na odstránenie nájdených materiálov alebo látok, alebo na úhradu príslušných nákladov na ich odstránenie a to aspoň v časti („Záväzok Slovnaft“), nebude objavenie takýchto nebezpečných, toxických alebo kontaminovaných materiálov alebo látok Kompenzačnou udalosťou v rozsahu Záväzku Slovnaftu,

(c) ak spoločnosť Slovnaft neposkytne Záväzok Slovnaftu alebo Záväzok Slovnaftu bude pokrývať len časť nákladov, bude objavenie nepredpokladaných nebezpečných, toxických alebo kontaminovaných materiálov alebo látok v rozsahu nepokrytom Záväzkom Slovnaftu Kompenzačnou udalosťou.

3.7 Odpadové hospodárstvo

Platné právne predpisy

- Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 366/2015 Z.z. o evidenčnej povinnosti a ohlasovacej povinnosti
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 371/2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania.

Prístup EPC Zhotoviteľa

S cieľom riadiť odpadové hospodárstvo v priebehu stavebných prác bol v rámci celkového systému riadenia ochrany životného prostredia vypracovaný "**Plán odpadového hospodárstva**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0006). Plán má zabezpečiť, aby boli všetky odpady vznikajúce pri výstavbe riadené udržateľným spôsobom a aby sa maximalizovali príležitosti na zníženie, opätovné použitie a recykláciu odpadových materiálov. Tento plán preto definuje právne a iné požiadavky, ktoré musia byť splnené, a spôsob, akým majú byť riadené. Služi na riadenie činností EPC Zhotoviteľa a podzhotoviteľov pracujúcich pod jeho kontrolou.

3.8 Kultúrne dedičstvo

Platné právne predpisy

- Zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatok
- Stavebný zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov

Požiadavky EBOR

- PR8: Kultúrne dedičstvo

Prístup EPC Zhotoviteľa

EPC Zhotoviteľovi boli poskytnuté priebežné správy z prieskumu I. etapy fázy I. archeologického prieskumu Projektu a súvisiacich dokumentov. Nasledujúce fázy archeologického prieskumu sú realizované v súlade s ustanoveniami EPC zmluvy, s cieľom chrániť kultúrne dedičstvo v priebehu výstavby.

Hlavnou úlohou EPC Zhotoviteľa je riadenie náhodných nálezov, definovaných ako súčasť hmotného kultúrneho dedičstva v priebehu výstavby. Za týmto účelom bol vypracovaný plán "**Postup pre náhodné nálezy**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0011). Plán obsahuje spôsob oznamovania nájdených nálezov; upozornenie personálu Projektu o možnosti náhodných nálezov a zaistenie oblasti nálezov tak, aby sa zabránilo ďalšiemu narušeniu alebo zničeniu takýchto nálezov. EPC Zhotoviteľ nebude zasahovať do náhodných nálezov, pokiaľ nebudú posúdené kvalifikovaným odborníkom a pokiaľ nebudú podniknuté kroky v súlade s platnou legislatívou.

3.9 Stavebná doprava

Platné právne predpisy

- Stavebný zákon č. 50/1976 Z.z. v znení neskorších predpisov

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania

Prístup EPC Zhotoviteľa

Stavebná doprava bude zdrojom rušivých vplyvov, najmä hluku a prašnosti. Za účelom minimalizácie nepriaznivých účinkov dopravy na miestne komunity, pripravil generálny projektant "**Plán riadenia stavebnej prepravy (CTMP)**" ako súčasť "**Plánu organizácie výstavby (POV)**". Tento plán tvorí prílohu DSP pre všetky úseky Projektu.

Predpokladá sa, že tento plán bude aktualizovaný v súlade s postupom stavebnej činnosti a v prípade potreby bude opätovne vydaný. Plán riadenia stavebnej prepravy bude konzultovaný s miestnou samosprávou a policajným zborom. V súlade s príslušnými podmienkami spojenými s územným a stavebným povolením bude Plán riadenia stavebnej prepravy podliehať schváleniu stavebného úradu.

V rámci CTMP sa EPC Zhotoviteľ do maximálnej možnej miery **vyvaruje prepravným trasám cez obce** a úzkym cestám, ktoré predstavujú bezpečnostné riziko pre obyvateľstvo a prehodnotí **opatrenia na zníženie/zabránenie rušenia** spôsobeného výstavbou (napr. pracovný čas, obmedzovanie prášenia, prepravné trasy, atď.) pre obyvateľstvo žijúce v blízkosti územia výstavby, v súlade s požiadavkami LARF.

3.10 Pracovnoprávne a pracovné podmienky

Príslušné právne predpisy

- Zákonník práce č. 311/2011 Z.z. v znení neskorších predpisov

Platné požiadavky EBOR

- PR2: Pracovnoprávne a pracovné podmienky

Prístup EPC Zhotoviteľa

Manažment EPC Zhotoviteľa si je vedomý, že náležité riadenie ľudských zdrojov a korektný vzťah medzi zamestnancami a vedením, založený na dodržiavaní práv zamestnancov sú v rámci realizácie Projektu kľúčové elementy pre udržateľnosť obchodných aktivít. Tým, že s pracovníkmi zaobchádza spravodlivo a poskytuje im bezpečné a zdravé pracovné podmienky, vytvára spoločnosť hmatateľné výhody, ako je zvýšenie efektivity a produktivity svojich aktivít. Sú to hlavné princípy firemnej politiky v oblasti ľudských zdrojov.

S cieľom riadiť politiku v oblasti ľudských zdrojov vypracoval EPC Zhotoviteľ nasledujúce dokumenty: "**Zamestnanecká politika**", "**Zamestnanecká príručka**" a politiky „**Proces sťažností**“.

Tieto postupy predstavujú rámec **Plánu riadenia ľudských zdrojov**, ktorý bol zriadený ako súčasť celkového systému riadenia.

Proces sťažností pre zamestnancov EPS Zhotoviteľa a podzhotoviteľov je popísaný v „**Pláne zapojenia zainteresovaných strán**“.

3.11 Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Platné právne predpisy

- Zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene niektorých zákonov
- Zákon č. 67/2010 Z.z. Chemický zákon v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných na stavenisko
- Vyhláška MPSVaR SR č. 147/2013 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností
- Vyhláška MPSVaR SR č. 508/2009 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPSVaR SR č. 356/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a rozsahu vzdelávacej činnosti, o projekte výchovy a vzdelávania, vedení predpísanej dokumentácie a overovaní vedomostí účastníkov výchovnej a vzdelávacej činnosti, v znení neskorších predpisov

Požiadavky EBOR

- PR4: Zdravie a bezpečnosť

Prístup EPC Zhotoviteľa

Riadenie bezpečnosti a ochrany zdravia je dôležitou súčasťou integrovaného systému riadenia. Vedenie spoločnosti si je vedomé svojej zodpovednosti a povinností voči zamestnancom, ako aj dôležitosti prevencie a zmiernenia negatívnych vplyvov. Princípy riadenia BOZP boli začlenené do **Príručky ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci** v súlade s normou OHSAS 18001 a do **Plánu riadenia zdravia a bezpečnosti**, ktorý bol pripravený v súlade s nariadením vlády č. 396/2006 Z.z.

4 HAVARIJNÁ PRIPRAVENOSŤ A REAKCIA

Platné právne predpisy

- Vodný zákon č. 364/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 100/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní s nebezpečnými látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd
- Zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania

Prístup EPC Zhotoviteľa

Prevencia znečistenia povrchových vôd a podzemných vôd

S cieľom zabránenia a zmiernenia vplyvu nehôd na životné prostredie s možným znečistením pôdy, povrchových a podzemných vôd, zaviedol EPC Zhotoviteľ postupy, prostredníctvom ktorých sa bude na tieto situácie reagovať. Pre každý úsek D4/R7 bol vypracovaný „**Havarijný plán**“ (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0013 až 0017). Havarijné plány definujú:

- Systém upovedomenia personálu EPC Zhotoviteľa a zodpovedajúcej pohotovostnej služby;
- Spôsob oznamovania havárií príslušným orgánom štátnej správy;
- Postupy a príslušné informácie potrebné v prípade mimoriadnej udalosti, ako je napríklad únik potenciálne nebezpečných materiálov.

Riziko povodní

Spoločnosť vypracovala "**Povodňový plán**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0012, -0019, 0020) podľa zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

Spoločnosť vypracovala súbor samostatných interných dokumentov, ktoré určujú preventívne opatrenia a poskytujú potrebné prostriedky a postupy na ochranu života a zdravia zamestnancov pri vykonávaní práce, a to predovšetkým:

- stanovenie postupov prípadných záchranných prác, evakuácie a ujmy na zdraví, vrátane poskytovania prvej pomoci,
- vybavenie pracovísk s potrebným vybavením, vrátane zdravotníckeho materiálu a materiálu na poskytnutie prvej pomoci,
- zabezpečenie dostatočného počtu kvalifikovaných osôb schopných vykonávať záchranu, evakuáciu a prvú pomoc, rovnako ako zasahovať v prípade požiaru,
- zabezpečenie potrebných kontaktov s príslušnými zdravotníckymi zariadeniami, záchrannými zložkami a požiarnymi jednotkami.

Pri práci na pracovisku EPC Zhotoviteľa je potrebné dodržiavať postupy stanovené v zmluvách, respektíve v internej dokumentácii. Nehody spôsobené tretími osobami alebo prírodnými katastrofami sa riadia podľa pokynov záchranárov.

Tieto dokumenty sú známe všetkým zamestnancom a osobám pohybujúcim sa na pracoviskách/staveniskách (návštevy, zhotoviteľa, atď), prostredníctvom oboznámenia sa predpismi BOZP.

5 MONITOROVANIE ZLOŽIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Platné právne predpisy

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

- Technické podmienky TP 050 (TP 13/2011) - Príručka monitoringu vplyvu cestných komunikácií na životné prostredie

Požiadavky EBOR

- PR3: Účinné využívanie zdrojov, prevencia a kontrola znečisťovania

Prístup EPC Zhotoviteľa

Stavba diaľnice je spojená s vplyvmi na jednotlivé zložky životného prostredia - pôda, kvalita ovzdušia, hluk, povrchová a podzemná voda, fauna, flóra a ich biotopy. Hlavné potenciálne nepriaznivé vplyvy výstavby na ľudské zdravie a životné prostredie, ktoré boli identifikované pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie, budú pravidelne monitorované. EPC Dodávateľ pripravil "**Plán monitoringu zložiek životného prostredia**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0008), ktorého cieľom je riadiť činnosti súvisiace s vykonávaním monitorovania životného prostredia v zmysle požiadaviek právnych predpisov, stavebných povolení a stanovísk vydaných príslušnými orgánmi v povoloňovacom procese, technických noriem a predpisov, ktoré sa vzťahujú na vykonávanie monitoringu životného prostredia.

Do Plánu monitoringu zložiek životného prostredia sú zahrnuté aj dodatočné požiadavky EPC zmluvy týkajúce sa monitorovania kontaminovaných lokalít v blízkosti Slovnaftu.

6 ZAPOJENIE ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN

Platné právne predpisy

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov
- Stavebný zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 669/2007 Z.z. o jednorazových mimoriadnych opatreniach v príprave niektorých stavieb diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov

Platné požiadavky EBOR

- PR10: Prístup k informáciám a zapojenie zúčastnených strán

Požiadavky týkajúce sa informovania verejnosti **počas celého procesu EIA** boli zabezpečené v zmysle zákona o EIA dotknutými obcami. Verejnosť mala možnosť predložiť svoje písomné pripomienky v období sprístupnenia Správy o hodnotení vplyvov na životné prostredie.

Správa o hodnotení bola prostredníctvom MŽP SR distribuovaná príslušnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutým orgánom a dotknutým obciam. Správa bola verejnosti prístupná minimálne počas štyroch týždňov od doručenia. Verejnosť mohla predložiť svoje písomné stanovisko aj priamo na MŽP SR do dvoch mesiacov od doby, kedy bola informovaná o Správe o hodnotení.

Počas doby sprístupnenia správy EIA usporiadali dotknuté obce v spolupráci s NDS verejné prerokovania.

Platné požiadavky a predpisy SR pre verejnú konzultáciu **v príslušnom stupni stavebného konania** sa riadia stavebným zákonom a zákonom o správnom konaní, ktoré okrem iného upravujú aj postup získania stavebného povolenia. Tieto právne predpisy poskytujú každému, kto

je vlastníkom pozemku, ktorý je v susedstve pozemku, ktorý sa má použiť pre výstavbu a ktorého práva môžu byť navrhovaným Projektom dotknuté (obe podmienky musia byť splnené naraz), aby bol účastníkom konania.

Každý účastník má tieto práva:

- Prístup k úplnej dokumentácii na nahliadnutie na príslušnom stavebnom úrade;
- Právo na vznesenie námietok;
- Právo na odvolanie.

Vznesené námietky počas procesu stavebného konania sa musia riešiť v povoleniach samotných. Bud' sú prijaté a potom sa stanú pre investora záväznými; alternatívne, ak vznesené námietky v rámci procesu stavebného povolenia nie sú akceptované príslušným stavebným orgánom, dôvody zamietnutia musia byť uvedené v časti „Zdôvodnenie“ v stavebnom povolení.

Počas stavebných konaní vyjadrili svoje stanovisko všetky príslušné orgány z oblasti ochrany životného prostredia. Všetky oprávnené a technicky realizovateľné námietky a pripomienky účastníkov konania boli zapracované projektantom do projektovej dokumentácie.

Prístup EPC Zhotoviteľa

V ďalšom stupni budú realizované zmeny projektu. Tento proces bude riadený "**Postupom riadenia zmien projektovej dokumentácie**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0009) – vid' kapitola 2.1. Zainteresovanie verejnosti bude zabezpečené v súlade s EIA zákonom č. 24/2006 prostredníctvom Oznámenia o zmene jeho zverejnením na webovom sídle MŽP SR.

EPC Zhotoviteľ okrem toho vypracoval "**Plán zapojenia zainteresovaných strán**" (D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0002), ktorého cieľom je zabezpečiť, aby boli všetky zainteresované strany, ktoré prejavia záujem Projekt identifikované a mali možnosť účinne konzultovať v priebehu jeho výstavby a prevádzky Projektu.

EPC Zhotoviteľ bude spolupracovať s koncesionárom pri plnení relevantných požiadaviek dokumentu „**Proces nadobudnutia pozemkov a presídlenia**“ (**LARF**) vo vzťahu k zapojeniu zainteresovaných strán. Jedná sa o tieto činnosti:

- Ak si zmena projektu vyžiada **dodatočný trvalý záber pôdy**, ktorý bude mať vplyv na stavebné objekty, Koncesionár v spolupráci s EPC Zhotoviteľom vykoná a bude zdieľať výsledky sociálno-ekonomických prieskumov a spolu s NDS/Verejným obstarávateľom ponúkne kompenzáciu a pomoc pri presídľovaní, aby sa zaistilo splnenie ustanovení uvedených v LARF.
- Predpokladá sa, že **dočasný záber pôdy** nebude potrebný na miestach, kde sa nachádzajú obytné domy.
- EPC Zhotoviteľ vypracoval **postup pre nakladanie s orniceou** pre trvalý aj dočasný záber pôdy. V úsekoch 4 a 5 sa spojil s poľnohospodárskymi firmami za účelom využitia nadbytočnej ornice. Dočasne zabraté plochy budú rekultivované v zmysle DSP. Rovnaký postup sa uplatní aj pre ostatné úseky Projektu. Koncesionár zverejní postup pre nakladanie s orniceou na webovej stránke Projektu.
- EPC Zhotoviteľ prehodnotí možné **cesty pre prístup k poľnohospodárskej pôde** počas výstavby a spojí sa s poľnohospodárskymi spoločnosťami/družstvami, aby sa zabránilo stratám na produkcii. Prístupové cesty boli vopred dohodnuté a sú zahrnuté v DSP. EPC Zhotoviteľ pripraví CTMP.

- Koncesionár/EPC Zhotoviteľ je zodpovedný za to, aby sa **zabránilo poškodeniu plodín** a spojil sa s poľnohospodárskymi firmami za účelom kompenzácie za stratu produkcie. EPC Zhotoviteľ na úseku 4 a 5 vopred oznámil poľnohospodárskym podnikom začiatok výstavby, aby na plochách záberu pôdy neplánovali výsadbu. Rovnaký postup sa uplatní aj pre ostatné úseky Projektu.
- EPC Zhotoviteľ prehodnotí **opatrenia na ochranu pred hlukom** na základe aktualizovanej hlukovej štúdie. Navrhované opatrenia budú komunikované s dotknutými obcami.
- EPC Zhotoviteľ sa do maximálnej možnej miery **vyvaruje prepravným trasám cez obce** a úzkym cestám, ktoré predstavujú bezpečnostné riziko pre obyvateľstvo. EPC Zhotoviteľ pripraví CTMP, ktorý bude odsúhlasený príslušnými obcami.
- EPC Zhotoviteľ prehodnotil **opatrenia na zníženie/zabránenie rušenia** spôsobeného výstavbou (napr. pracovný čas, obmedzovanie prášenia, prepravné trasy, atď.) pre obyvateľstvo žijúce v blízkosti územia výstavby a vypracoval tento ESMP na účelom zmiernenia negatívnych vplyvov výstavby.
- Koncesionár v spolupráci s EPC Zhotoviteľom sa pred začiatkom výstavby spoja **s cyklistickými združeniami** za účelom diskusie dopadov na cyklistické chodníky pozdĺž trasy počas výstavby (t.j. doba uzatvorenia, rušenie, dostupnosť náhradných riešení, atď.) a podporí informačnú kampaň na internete aj mimo neho za účelom poskytnutia náhradných trás počas doby výstavby.
- Koncesionár v spolupráci s EPC Zhotoviteľom sa spojí **s dvomi firmami nachádzajúcimi sa pri cyklistickom chodníku** v Jarovciach a bude ich informovať o harmonograme a dĺžke výstavby a preskúma možnosť poskytovania ich služieb stavebným robotníkom po dobu vykonávania prác v tejto oblasti.
- Pred začatím prác na Úseku 1 D4 Koncesionár v spolupráci s EPC Zhotoviteľom bude spolupracovať s SVP a poskytne podporu pri procese interakcie **s vlastními hausbótov** za účelom potvrdenia konštrukčnej šírky, identifikácie hausbótov, ktoré je treba presunúť dočasne a trvale; zároveň poskytne podporu vlastníkom hausbótov a oznámi im kľúčové dátumy míľnikov projektu. Je potrebné zabrániť nútenému zásahu na presun hausbótov na vytvorenie bezpečnostného okruhu pre výstavbu diaľnice.

7 MANAŽMENT DODÁVATEĽSKÉHO REŤAZCA

Táto kapitola popisuje, akým spôsobom sa environmentálna a sociálna problematika súvisiaca s výstavbou Projektu integruje do stratégie EPC Dodávateľa z hľadiska manažmentu dodávateľského reťazca. EPC Zhotoviteľ si je vedomý, že adekvátny manažment dodávateľského reťazca umožňuje zmierniť negatívne vplyvy výstavby na životné prostredie a zároveň pomáha vyhnúť sa riziku straty reputácie.

Vhodný manažment dodávateľského reťazca má osobitný význam, nakoľko výstavba je spojená s významnými nezvratnými vplyvmi na životné prostredie. V súvislosti s manažmentom dodávateľského reťazca sú najvýznamnejšie tieto environmentálne a sociálne otázky:

- Využívanie surovín a iných prírodných zdrojov;
- Používanie chemických látok, vrátane nebezpečných;
- Tvorba odpadov, vrátane nebezpečných;
- Tvorba hluku a znečisťovanie ovzdušia s vplyvom na okolité obyvateľstvo;
- Produkcia skleníkových plynov;

- Potenciálne vplyvy na biodiverzitu.

Realizovať a splniť požiadavky ESPM je povinnosťou EPC Zhotoviteľa. Je zrejmé, že počas výstavby budú pracovať na stavenisku aj podzhotoviteľia. EPC preto bude musieť zabezpečiť, aby si všetci podzhotoviteľia boli plne vedomí príslušných požiadaviek ESPM, a na ich splnenie sú zavedené vhodné opatrenia.

EPC Zhotoviteľ zavedie efektívny manažment dodávateľského reťazca, ktorý bude zahŕňať:

- Identifikáciu a hodnotenie environmentálnych a sociálnych rizík spojených s prácou podzhotoviteľa;
- Zahrnutie príslušných požiadaviek do tendrových dokumentov;
- Zazmluvnenie zhotoviteľov, ktorí preukázali, že majú vedomosti a zručnosti na plnenie svojich úloh v súlade s požiadavkami; a
- Monitorovanie výkonu a dodržiavanie požiadaviek poddodávateľov.

Všeobecné zmluvné podmienky

Na podzhotoviteľov zamestnaných EPC Dodávateľom sa vzťahujú tieto zmluvné podmienky :

- Všetci uchádzajúci sa podzhotoviteľia sa budú musieť formálne zaviazat' dodržiavať Environmentálnu politiku a požiadavky ESMP a súvisiacich plánov, ktoré sa vzťahujú na prácu podzhotoviteľov;
- EPC Zhotoviteľ na začiatku zmluvného vzťahu s podzhotoviteľom jasne identifikuje oblasti, ktoré sú rizikové z hľadiska činnosťou podzhotoviteľa. Podzhotoviteľ tak obmedzí všetky svoje činnosti, materiály, zariadenia a personál v špecifikovanej oblasti/oblastiach;
- Podzhotoviteľ bude zodpovedný za oboznamovanie EPC Zhotoviteľa (prostredníctvom E&SM) o prijatých sťažnostiach a určených a vykonaných nápravných opatreniach;
- Podzhotoviteľ bude nahlasovať všetky údaje vzťahujúce sa na prácu podzhotoviteľa, ktoré sú potrebné na účel vyhotovenia mesačných a ročných správ EPC Zhotoviteľa (spotreba surovín, vody, elektrickej energie a pohonných hmôt, produkcia odpadov atď.).

Pre každú skupinu dodávateľov bude vypracovaný špecifický súbor podmienok s ohľadom na charakter ich činnosti. Existujú dve hlavné skupiny poddodávateľov:

- dodávateľia stavebného materiálu a surovín - môžu byť charakterizovaní ako primárni dodávateľia;
- poddodávateľia zabezpečujúci hlavné stavebné práce.

Všeobecné pravidlá environmentálne vhodného správania v súvislosti s dodávaním surovín sú zhrnuté v kapitole 8 nižšie.

Základné kritériá hodnotenia dodávateľov zabezpečujúcich hlavné stavebné práce sú nasledovné:

- Preferovanie používania environmentálne prijateľných chemických látok a znemožnenie používania chemických látok, ktoré sú medzinárodne označované ako zakázané;
- Používanie výrobkov, ktorých environmentálne vlastnosti sú známe, ako napríklad nesúce značku „environmentálne vhodný výrobok“;
- Možnosť recyklovania vzniknutých odpadov;
- Používanie stavebnej techniky s nízkou hlučnosťou;
- Používanie vozidiel a techniky vo vyhovujúcom technickom stave bez možnosti úniku oleja alebo palív;

- Zabezpečenie správnej environmetálnej praxe pre údržbu vozidiel a techniky, ktorá zabráni tvorbe nadmerných emisií;
- Certifikácia EMS dodávateľov podľa normy ISO 14001.

Oddelenie kvality vyžaduje od každého dodávateľa dodanie dokumentácie kvality, životného prostredia a BOZP, ktoré sú sumarizované v prílohe 10 k zmluve.

Spoločnosť od každého subdodávateľa požaduje poskytnutie dokumentácie BKaŽP, sumár ktorej je uvedený v Prílohe 10 zmluvy s každým subdodávateľom.

8 VŠEOBECNÉ PRAVIDLÁ PRE POMOCNÉ ZARIADENIA

Zemníky

Projekt je charakterizovaný nedostatkom materiálov potrebných na cestné násypy. Preto by bolo vhodné usilovať sa pri výstavbe cesty využívať otvorené zemníky. Ďalším cieľom je využiť pri cestných násypoch v čo najväčšej miere materiál získaný pri výkopoch a demoláciách v rámci Projektu.

V tejto etape návrhu Projektu zatiaľ nie sú známe zdroje násypu materiálu. Zemníky, ktoré nie sú citlivo umiestnené a správne riadené, však môžu výrazne ovplyvňovať životné prostredie. Sú tiež hlavným zdrojom prachu a kamiónovej dopravy.

S cieľom predchádzať negatívnym vplyvom a znížiť uhlíkovú stopu, je potrebné vyberať zhotoviteľov materiálu so zreteľom na tieto zásady:

- prepravná vzdialenosť na stavenisko by mala byť čo najkratšia;
- prepravné trasy by nemali obťažovať obyvateľstvo;
- zemníky musia byť umiestnené v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zóny, aby obyvateľstvo nebolo rušené hlukom a prachom (odporúčaná vzdialenosť je viac ako 500 m);
- všetky zemníky musia byť posudzované procesom EIA;
- všetky zemníky musia mať oprávnenie na prevádzku.

Drviace linky, obal'ovne živičných zmesí a betonárne

Ďalší predmet záujmu predstavujú pomocné zariadenia, ako sú drviace linky, obal'ovne a betonárne. Tieto zariadenia tiež môžu predstavovať významný zdroj hluku a znečistenia ovzdušia. Preto by nemali byť umiestnené vo vzdialenosti menšej ako 500 m od obytných zón. Obal'ovne a betonárne musia byť posúdené procesom EIA a všetky pomocné zariadenia musia mať oprávnenie na prevádzku.

9 KLÚČOVÉ UKAZOVATELE VÝKONNOSTI

Nasledujúce kľúčové ukazovatele výkonnosti boli zavedené v rámci projektu za účelom monitorovania výkonnosti v porovnaní s cieľmi projektu. Uvedené ukazovatele budú monitorované zo strany Manažéra kvality a životného prostredia a každomesačne kontrolované spolu s Generálnym riaditeľom.

ENVIRONMENTÁLNE KRITÉRIÁ

Princíp	Kľúčový ukazovateľ výkonnosti	Cieľové opatrenia
Katalóg	Získavanie skúseností a aplikácia osvedčených	Vypracovanie najmenej 2

osvedčených postupov	postupov, ktoré budú zahrnuté do Katalógu osvedčených postupov	pracovných listov ročne
Zavedenie "InSite"	Zavedenie softvéru "InSite" za účelom riadenia ukazovateľov výkonnosti v rámci životného prostredia	100% pozorovaní/udalostí
Kontrola hluku a vibrácií	Kontrola jazdnej rýchlosti bude aplikovaná v prípade vodičov, ktorým bolo nariadené aby jazdili zodpovedne a ktorí v tejto súvislosti absolvovali príslušné školenie	Žiadne spozorované nezodpovedné jazdenie na stavenisku
Energetická účinnosť	Zredukovať spotrebu papiera a pohonných látok. Školenia a informačné kampane	Kg papiera/zamestnanec

**PLÁN ENVIRONMENTÁLNEHO A SOCIÁLNEHO
MANAŽMENTU**
PPP DIAĽNIČNÝ PROJEKT, D4R7 BRATISLAVA

Kód: D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0001
Vydanie: 6.0
Strana: 28/28
Dátum: 31. august 2017

10 MONITOROVANIE PLÁNU ENVIRONMENTÁLNEHO A SOCIÁLNEHO MANAŽMENTU

Po začatí výstavby je monitoring neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia účinnosti ESMP. Monitorovanie a analýza výsledkov monitoringu potom umožňuje adaptovať opatrenia a úpravy plánov riadenia alebo zmierňujúce opatrenia na zníženie alebo odstránenie potenciálneho vplyvu v prípade, že sa výsledky monitoringu líšia od predpovedí.

Implementácia a účinnosť opatrení zahrnutých do ESMP budú pravidelne monitorované. Celkový monitorovací systém je uvedený v Programe monitoringu v Tabuľke 1 nižšie. Podrobné požiadavky na monitoring sú uvedené v jednotlivých Plánoch súvisiacich s ESMP.

Tabuľka 1 – Monitorovací program ESMP

Environmentálne/ sociálne oblasti	Zmiernenie vplyvu/Riadenie	Monitorovanie/Metódy/ Ukazovatele	Harmonogram	Zodpovednosť	Záznamy/ Správy
Ochrana pôdy	Ochrana pôdy je zaistená podmienkami stanovenými v Pláne nakladania s ornica a dokumentácii pre stavebné povolenia, ktorá zahŕňa každý úsek D4/R7, v súlade s platnými právnymi predpismi SR	Vizuálna kontrola erózie a výskytu invázných druhov	Mesačne	Asistenti stavbyvedúceho a majstri	Záznamy v stavebnom denníku / Interné oznámenia E&SM
		Rutinné inšpekcie staveniska	Počas plánovaných inšpekcií (v prípade potreby)	Oddelenie Q&E	Správy z inšpekcií
Hluk a jeho účinky na okolité obyvateľstvo	Dodržiavanie NVMP, ktorý stanovuje pracovnú dobu na stavenisku, monitoring hluku a ďalšie podmienky	Dodržiavanie pracovného času podľa NVMP	Denne	Asistenti stavbyvedúceho a majstri	Záznamy v stavebnom denníku
		Meranie hluku na vybraných miestach, vyhodnocovanie podľa noriem platných v SR	Podľa Plánu monitoringu životného prostredia	Dodávateľ monitoringu	Správy z monitoringu
Vplyv na kvalitu povrchových a podzemných vôd - manipulácia s nebezpečnými látkami, tankovanie, doprava - potenciálne znečistenia pôdy a vody z rozliatych olejov a iných chemikálií	Zabezpečenie skladovacích plôch ochranou proti rozliatiu v súlade s vodným zákonom, dodržiavanie HSMMMP, havarijná príprava, kontroly technického stavu mechanizmov, monitorovanie kvality povrchovej a podzemnej vody	Pravidelné hodnotenie dodržiavania požiadaviek, v prípade potreby realizácia vhodných nápravných opatrení	Denne	Asistenti stavbyvedúceho a majstri	Záznamy v stavebnom denníku / Interné oznámenia E&SM
		Rutinné inšpekcie staveniska	Počas plánovaných inšpekcií (týždenne)	Oddelenie Q&E	Správy z inšpekcií
		Monitorovanie na vybraných miestach, hodnotenie podľa noriem platných v SR	Podľa Plánu monitoringu životného prostredia	Dodávateľ monitoringu	Správy z monitoringu
Kvalita ovzdušia – prach počas stavebných prác, znečistenie ovzdušia, vplyv	Dodržiavanie Plánu riadenia stavebnej prepravy a AQDMP: čistenie prístupových ciest, polievanie s cieľom predísť víreniu	Vizuálna kontrola, v prípade potreby realizácia vhodných nápravných opatrení	Denne počas suchého obdobia	Asistenti stavbyvedúceho a majstri	Záznamy v stavebnom denníku / Pokyny subdávateľom

**PLÁN ENVIRONMENTÁLNEHO A SOCIÁLNEHO
MANAŽMENTU
PPP DIAĽNIČNÝ PROJEKT, D4R7 BRATISLAVA**

Kód: D4R7-G000-CON-ES-PLA-0-0001
Vydanie: 6.0
Strana: 29/28
Dátum: 31. august 2017

Environmentálne/ sociálne oblasti	Zmiernenie vplyvu/Riadenie	Monitorovanie/Metódy/ Ukazovatele	Harmonogram	Zodpovednosť	Záznamy/ Správy
na obyvateľov a vegetáciu	prachu počas sucha; v prípade potreby bude na vozidlách vezúcich prašný materiál zakrytý s cieľom zabrániť jeho rozfúkaniu	Rutinné inšpekcie staveniska	Počas plánovaných inšpekcií (týždenne)	Oddelenie Q&E	Správy z inšpekcií
		Merania kvality ovzdušia na vybraných lokalitách, hodnotenie podľa noriem platných v SR	Podľa Plánu monitoringu životného prostredia	Dodávateľ monitoringu	Správy z monitoringu
Vplyvy na biodiverzitu	Dodržiavanie Plánu ochrany biodiverzity	Pravidelné vyhodnocovanie dodržiavania požiadaviek, bežné kontroly staveniska	Kontroly v chránených územiach a v blízkosti vzácných bitopov (týždenne, predovšetkým vo vegetačnom období)	Ekológ	Správy z inšpekcií / Interné oznámenie E&SM
			Kontrola výskytu invázných druhov (2x ročne vo vegetačnom období)	Ekológ	Správy z inšpekcií / Okamžité oznámenie E&SM
		Monitorovanie vybraných lokalit	Podľa Plánu monitoringu životného prostredia	Dodávateľ monitoringu	Správy z monitoringu
Odpadové hospodárstvo	Nakladanie s odpadmi v súlade s požiadavkami zákona o odpadoch, Plánu odpadového hospodárstva, evidencia odpadov, prepravovanie odpadov, oznamovanie údajov	Pravidelná kontrola nakladania s odpadmi u poddodávateľov	Priebežne	Asistenti stavbyvedúceho a majstri	Záznamy v stavebnom denníku / Pokyny subdodávateľom / Interné oznámenia E&SM
		Rutinné inšpekcie staveniska	Počas plánovaných inšpekcií (týždenne)	Oddelenie Q&E	Správy z inšpekcií
Havárie	Havarijná pripravenosť a reakčné plány, havariné prostriedky a zaškolenie personálu	Rutinné inšpekcie staveniska	Počas plánovaných inšpekcií (mesačne)	Oddelenie Q&E	Správy z inšpekcií Výskyt havárie treba oznámiť v Mesačnej správe
Archeologické nálezy, reliéfne javy	Požiadavky stanovené v článku č. 28 Koncesnej zmluvy.	Týždenné inšpekcie počas vykonávania zemných prác	Týždenne	Archeológ	Mesačné záznamy